

Ιεροί Κανόνες και Οικογένεια

Ορθοδοξία / Ποιμαντική

Αθανάσιος Κολιοφούτης, Δρ. Θεολογίας - Εκπαιδευτικός

[Προηγούμενη δημοσίευση:<https://www.pemptousia.gr/?p=89927>]

Καθίσταται προφανές ότι η επιτυχής εφαρμογή των Ιερών Κανόνων για την επίλυση κάθε προβλήματος, σε κάθε εποχή - άρα και των εξεταζόμενων στην παρούσα μελέτη προβλημάτων - εξαρτάται από την ποιμαντική δυνατότητα επικαιροποίησης όχι κυρίως του γράμματος, όσο του πνεύματος των κανόνων στις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της εποχής. Η στείρα επανάληψη του γράμματος των Ιερών Κανόνων, χωρίς ενδελεχή ανάδειξη του σωτηριώδους περιεχομένου τους, η απουσία κάθε ποιμαντικής προπαρασκευής για τη κατανόηση εκ μέρους του ποιμνίου του συσχετισμού μεταξύ των Κανόνων και των σύγχρονων ποικιλόμορφων προβλημάτων που αυτό αντιμετωπίζει ή η προσπάθεια μονοδιάστατης εφαρμογής τους, άλλοτε μόνον επί τη βάσει της αρχής της ακρίβειας και άλλοτε μόνον επί τη βάσει της αρχής της οικονομίας, καθιστά την εφαρμογή τους από ποιμαντικής απόψεως ατελέσφορη και ανεπιτυχής. Εξάλλου, οι κανόνες θεωρούνται αμετάβλητοι στην ουσία τους, αφού εκφράζουν την αλήθεια της Εκκλησίας και μεταβλητοί στο γράμμα και τη μορφή τους, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση των νέων ιστορικών πραγματικοτήτων[9]. Άρα, χωρίς καμία απολύτως έκπτωση της δογματικής και

εκκλησιολογικής βάσης των κανόνων, επιτυγχάνεται η αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Πηγή: wikipedia.commons

Γι' αυτό η παρούσα μελέτη στοχεύει:

α) Στην ανάλυση και την ποιμαντική αξιολόγηση των παραπάνω εναλλακτικών μορφών γάμου και οργάνωσης του οικογενειακού βίου, προκειμένου να αναδειχθούν τα προβλήματα που προκαλούν όλες αυτές οι νέες μορφές συμβίωσης στην προσπάθεια ενός σύγχρονου Χριστιανού να επιτύχει την προοπτική της τελείωσης και σωτηρίας του.

β) Στην επιστράτευση και καταγραφή των Ιερών Κανόνων της Εκκλησίας, δια των οποίων καθίσταται σαφής η διδασκαλία της Εκκλησίας επί των παραπάνω προβλημάτων. Επιδιώκεται να απαντηθεί το ερώτημα τι προβλέπουν οι Ιεροί Κανόνες για κάθε μια από τις παραπάνω εκτροπές.

γ) Στην καταγραφή και ποιμαντική υπόδειξη πρόσφορων τρόπων, με τους οποίους οι σύγχρονοι ποιμένες θα σπεύσουν, με την εφαρμογή όλων των παραπάνω κανόνων, να αντιμετωπίσουν τα συνεπαγόμενα της επικράτησης αυτών των νέων ηθών προβλήματα και να καθοδηγήσουν εν Χριστώ τα πνευματικά τους παιδιά. Τίθεται το ερώτημα των τρόπων με τους οποίους θα καταστεί εφικτή και εποικοδομητική η εφαρμογή του πνεύματος των σχετικών Ιερών Κανόνων σήμερα,

έτσι ώστε αυτοί να λειτουργήσουν ως σημάνσεις κατάδειξης των εκτροπών από τον χριστιανικό τρόπο ζωής.

Επισημαίνουμε ότι η συγκεκριμένη μελέτη επικεντρώθηκε μεθοδολογικά στην ποιμαντική αξιολόγηση μόνο εκείνων των μορφών εκτροπής από τον οικογενειακό θεσμό, για την αντιμετώπιση των οποίων γίνεται σχετική αναφορά κάποιου Κανόνα από το Πηδάλιο της Εκκλησίας. Τελικά, επιστημονικό στόχο της παρούσας εργασίας αποτελεί, όχι η θεωρητική προβολή ενός έτοιμου ποιμαντικού συνταγολογίου, που θα παρέχει αυτόματες λύσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω σύνθετων και δυσεπίλυτων προβλημάτων, αλλά η πρακτική ανάδειξη του πλούτου της παραδόσεως της Εκκλησίας και ο δημιουργικός συσχετισμός των λύσεων που εμπεριέχονται στην εφαρμοσμένη ποιμαντική των Ιερών Κανόνων με τα προβλήματα και τὰ δεδομένα τῆς ζωῆς τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Μόνον έτσι μπορεί να καταστεί εφικτή η διαποίμανση του ανθρώπου αυτού εν τόπω καὶ χρόνω.

β) Η ποιμαντική αντιμετώπιση της Θεσμικής επικράτησης τέλεσης πολιτικού γάμου έναντι θρησκευτικού επί τη βάσει των Ιερών Κανόνων.

Μελετώντας κανείς τα παρατιθέμενα από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία στατιστικά στοιχεία σχετικά με την τέλεση γάμων από τους Έλληνες πολίτες, διαπιστώνει μια σταθερή πορεία, κατά την οποία ο πολιτικός γάμος κέρδιζε ολοένα και περισσότερο έδαφος έναντι του θρησκευτικού από την στιγμή της θεσμοθέτησής του. Η ψαλίδα έκλεισε το 2012, οπότε για πρώτη φορά στην ελληνική ιστορία, οι πολιτικοί γάμοι ξεπέρασαν τους θρησκευτικούς, καταγράφοντας ένα ποσοστό της τάξεως του 51,8% έναντι 48,2% των θρησκευτικών[10]. Η συμβίωση των ζευγαριών, η απόκτηση εξώγαμων τέκνων, η σύναψη πολιτικού γάμου, η εν συνεχεία τέλεση θρησκευτικού γάμου και η ταυτόχρονη με την τέλεση του γάμου τους τέλεση της βάπτισης του εξώγαμου τέκνου τους, περιγράφει με συνέπεια την πορεία των πραγμάτων και αντανακλά μάλλον με πιστότητα τον τρόπο με τον οποίο ο σύγχρονος άνθρωπος αντιλαμβάνεται το γάμο ως θεσμική επικύρωση της συμβίωσής του με το άλλο φύλο.

Η ποιμαντική αξιολόγηση των λόγων για τους οποίους ο σύγχρονος άνθρωπος προβαίνει σε τέτοιου είδους επιλογές, εντάσσεται προφανώς στο γενικότερο πλαίσιο κριτικής προσέγγισης των ευρύτερων λόγων για τους οποίους αυτός επιλέγει όλες τις σύγχρονες μορφές συμβίωσης, προϋποτίθεται για την χάραξη μιας υπεύθυνης ποιμαντικής στρατηγικής αντιμετώπισης αυτών των εκτροπών από την ποιμαίνουσα Εκκλησία και κατά το μέτρο των δυνατοτήτων μας λαμβάνει χώρα, όπως θα καταδειχθεί, και στην παρούσα μελέτη[11]. Αν όμως η υπεροπλία των πολιτικών γάμων έναντι των θρησκευτικών επιβεβαιώνει και με τη γλώσσα

των αριθμών την εκκοσμίκευση[12] των σύγχρονων χριστιανών και τον σταδιακό αποχριστιανισμό της ελληνικής κοινωνίας, το αμείλικτο ερώτημα που τίθεται και πρέπει να απαντηθεί είναι το τί μπορεί, τί πρέπει και τί οφείλει εκ της ποιμαντικής του αποστολής να πράξει ο σύγχρονος ποιμένας σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες, προκειμένου να αναχαιτίσει αποτελεσματικά την ραγδαία αύξηση των πολιτικών γάμων.

Η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα προκύπτει από την ποιμαντική ανάδειξη της σημασίας που αποδίδουν οι Ιεροί Κανόνες στην ιερολογία της μνηστείας, ως μυστηριακό προθάλαμο του γάμου και διαδικασία ένταξης μίας μονογαμικής σχέσης υπό την σκέπη και ευλογία της Εκκλησίας. Αν η μνηστεία εισάγει κάποιο χριστιανικό ζευγάρι στους κόλπους της Εκκλησίας και δεδομένου ότι σύμφωνα με τους κανόνες, αλλά και την Παράδοσή Της, η μνηστεία ισοδυναμεί και είναι ισόκυρη με το γάμο, τότε η Εκκλησία θα μπορούσε να επαναθεσμοθετήσει με προσοχή τη ξεχωριστή τέλεση της ιερολογίας της μνηστείας για όλους τους μελλόνυμφους.

[Συνεχίζεται]

[9] π. Καψάνης Γ., όπ. παρ. σ. 186.

[10] Βλ. υποσημ. 3.

[11] Ευθυμίου Κ., *Ο Γάμος και η Μετασκευή του « εξ Αρρωστίας εις Ρώσιν »*, Θεσσαλονίκη 2001, σσ. 69-76.

[12] Για την εκκοσμιευμένη νεοελληνική θρησκευτικότητα και την εκκοσμίκευση του εκκλησιαστικού πληρώματος βλ. σχ. Μητροπολ. Γουμένισσης Δημήτριος, « Εκκοσμίκευση και Εκκλησία », *Εκκλησία και Εκκοσμίκευση*, Αθήνα 2004, σσ. 42-51.

<http://bitly.com/18x8G9X>